

Ομιλία της κας Ρέας Γεωργίου,
Γενικής Λογίστριας της Δημοκρατίας
στους Επικεφαλής των Διπλωματικών Αποστολών
της Κυπριακής Δημοκρατίας
30 Ιουλίου 2019, Υπουργείο Εξωτερικών

Αξιότιμοι Κυρίες και Κύριοι Πρέσβεις,

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να ευχαριστήσω το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών, κ. Τάσο Τζιωνή, για την πρόσκλησή του να παρουσιάσω το μεταρρυθμιστικό έργο του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

Είναι τιμή μου να βρίσκομαι σήμερα εδώ μαζί σας, κυρίες και κύριοι Πρέσβεις, και θεωρώ πρόκληση το να επιχειρήσω να καλύψω θέματα που αφορούν στη Λογιστική και τη Χρηματοοικονομική Διαχείριση του Κράτους μας, απευθυνόμενη σε εσάς σε απλή, κατανοητή γλώσσα, αποφεύγοντας τεχνικούς όρους, κατά το δυνατόν, που χρησιμοποιούμε αρκετές φορές εμείς οι λογιστές.

**Εκσυγχρονίζουμε τη Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διαχείριση
στον Κυπριακό Δημόσιο Τομέα**

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας έχει την ευθύνη για την επίβλεψη και την υπεύθυνη διαχείριση της λογιστικής εργασίας, αλλά και την υποστήριξη της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης στο δημόσιο τομέα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μέσα στο πλαίσιο της συνταγματικής αυτής υποχρέωσης, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας έχοντας από το 2014 ένα σύγχρονο νομικό πλαίσιο, με τη ψήφιση δύο νόμων: 1) του «περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο» (Ν.38(Ι)/2014) και 2) του «περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο» (Ν.20(Ι)/2014), υποστηρίζει τις χρηματοοικονομικές λειτουργίες στα Υπουργεία και Ανεξάρτητες Υπηρεσίες της Δημοκρατίας, επιτελώντας το ρόλο του θεματοφύλακα της ορθής και αποτελεσματικής χρηματοοικονομικής διαχείρισης του δημόσιου τομέα.

Για την ενίσχυση της χρηματοοικονομικής διαχείρισης του Κράτους, έχουμε θέσει σε εφαρμογή ένα μεγαλεπήβολο έργο εκσυγχρονισμού της λογιστικής και χρηματοοικονομικής διαχείρισης και αναβάθμισης των υπηρεσιών που προσφέρει το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας. Το έργο αυτό καλύπτει ολόκληρη την Κυβέρνηση και υλοποιείται σταθερά και συστηματικά τα τελευταία πέντε χρόνια σύμφωνα με το στρατηγικό μας πλάνο.

Το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας χρηματοοικονομικής διαχείρισης της Δημοκρατίας, το οποίο άρχισε από το 2012, αποτελείται από τα πιο κάτω επιμέρους έργα:

- την παροχή ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (accrual accounting),
- την υλοποίηση ενός ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP),
- τη λειτουργία των Διευθύνσεων Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης (finance functions) σε κάθε Υπουργείο, και

- τη διαχείριση της αλλαγής (change management).

Παροχή ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (accrual accounting)

Από το 1960 μέχρι και σήμερα η Κυβέρνηση εφαρμόζει τη λογιστική βάση των εισπράξεων και των πληρωμών, δηλαδή το κάθε οικονομικό γεγονός αποτυπώνεται την ώρα που πληρώνεται ή εισπράττεται. Κάθε χρόνο στη Δημοσιονομική Έκθεση καταγράφονται οι συνολικές εισπράξεις και πληρωμές του Κράτους, με λεπτομερή ανάλυση υλοποίησης του ετήσιου προϋπολογισμού. Αυτά τα στοιχεία είναι αδιάσιστα και το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας δεν έχει παραλείψει την καταγραφή και του τελευταίου ευρώ που πληρώθηκε ή εισπράχθηκε, από καταβολής της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αυτή η λογιστική βάση ολοκλήρωσε τον κύκλο της και αλλάζει. Πλέον η λογιστική εικόνα που θα έχουμε δεν θα περιορίζεται στις εισπράξεις και τις πληρωμές αλλά θα βλέπουμε το οικονομικό γεγονός την ώρα που πραγματοποιείται.

Για παράδειγμα, μέχρι τώρα ένα έργο του δημοσίου καταχωρείται στους λογαριασμούς ανάλογα με τις πληρωμές που γίνονται κάθε χρόνο. Με τη νέα λογιστική βάση το έργο αυτό θα παρουσιάζεται από την ώρα που θα αποφασιστεί να κατασκευαστεί.

Από την ώρα που εκτελείται ένας δρόμος, για παράδειγμα, θα κεφαλαιοποιείται και θα αποσβένεται με βάση τη χρήση του, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης οικονομικής ζωής του. Θα αναγνωρίζουμε το κόστος των απαλλοτριώσεων και το κόστος κατασκευής του, θα έχουμε

μια πληρέστερη εικόνα του έργου, μια πιο ακριβή κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων του κράτους, γενικά.

Παραδείγματα άλλων περιουσιακών στοιχείων, για τα οποία έχουν γίνει συγκροτημένες ενέργειες σε συνεργασία με τα αντίστοιχα Υπουργεία, για την αναγνώριση και αποτίμησή τους, είναι τα σχολεία και τα στρατόπεδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. *(Παραδείγματα Εσθονίας αναγνώριση στον ισολογισμό της (δάση αξίας 800 εκ. ευρώ), Νέας Ζηλανδίας (οικόπεδο στο Τόκυο), κτήριο Γαλλίας (Νέα Υόρκη)).*

Κατ' αντιστοιχία, θα αναγνωρίζουμε τις υποχρεώσεις του Κράτους όταν αυτές προκύπτουν. Συγκεκριμένα, με την υποστήριξη της Νομικής Υπηρεσίας, θα διατηρείται μητρώο με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις του Κράτους που προκύπτουν από τις αγωγές εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επιπλέον, η υποχρέωση του Κράτους για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των κρατικών αξιωματούχων και υπαλλήλων θα εκτιμάται, με την παροχή αναλογιστικών υπηρεσιών, και θα παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Κράτους.

Η ετοιμασία του αρχικού ισολογισμού, με την αναγνώριση και παρουσίαση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Κυβέρνησης, θα διεκπεραιωθεί για εσωτερικούς σκοπούς με ημερομηνία την 1/1/2020, ενώ η ετοιμασία του πρώτου επίσημου αρχικού ισολογισμού έχει προγραμματισθεί για ένα χρόνο αργότερα, δηλαδή την 1/1/2021, με την εφαρμογή του ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP), στο οποίο θα αναφερθώ πιο κάτω.

Μεσοπρόθεσμος στόχος του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας είναι η παροχή ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (accrual accounting), δηλαδή η αναγνώριση των οικονομικών αποτελεσμάτων των συναλλαγών ή/και των διαφόρων γεγονότων, κατά την οικονομική περίοδο που αυτά πραγματοποιούνται, ανεξάρτητα του αν έχει σημειωθεί διακίνηση μετρητών και πότε.

Η μεταρρύθμιση αυτή, η οποία περιλαμβάνει την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του Κράτους με την υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων του Δημόσιου Τομέα (IPSAS), βασίζεται σε βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούνται σε προηγμένες χώρες ανά το παγκόσμιο, όπως ο Καναδάς, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, η Νέα Ζηλανδία, η Αυστραλία, η Νότια Αφρική, η Γαλλία κ.α. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, το ποσοστό των χωρών που θα ακολουθούν τη λογιστική βάση accruals θα ανέλθει στο 65% παγκοσμίως, μέχρι το 2023.

Με την ευκαιρία αυτή, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον Πρέσβη μας στον Καναδά, κ. Βασίλη Φιλίππου, αλλά και τον προκάτοχό του, κ. Πάυλο Αναστασιάδη, για την πολύτιμη βοήθειά τους σε σχέση με τις συναντήσεις που είχα με τις αντίστοιχες Καναδικές Αρχές.

Με την εφαρμογή αυτού του έργου, θα βελτιωθεί σημαντικά η παροχή αξιόπιστης και ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής και άλλης πληροφόρησης προς τους λήπτες αποφάσεων και παράλληλα θα ενισχυθεί η λογοδοσία των αρμόδιων φορέων στη διαχείριση του δημόσιου πλούτου, προωθώντας και βελτιώνοντας τη χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση των δημόσιων πόρων.

Υλοποίηση ενός ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP)

Παράλληλα, η παροχή αξιόπιστης και ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης θα υποστηριχθεί με την εφαρμογή του νέου μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων, το οποίο θα αντικαταστήσει τα υφιστάμενα λογισμικά συστήματα και θα υποστηρίξει τις λειτουργίες της λογιστικής, των μισθολογίων και του Προϋπολογισμού, καθώς και τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.

Η εφαρμογή του συστήματος αυτού θα αναβαθμίσει την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και θα διασφαλίσει την παροχή πιο αξιόπιστης και άμεσης πληροφόρησης, συνεισφέροντας στην ορθότερη λήψη αποφάσεων, προς εξυπηρέτηση του πολίτη.

Το σύστημα ERP αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή των 1.1.2021 όσον αφορά τη Λογιστική και τον Προϋπολογισμό και από 1.1.2022 όσον αφορά τη μισθολογία και της διαχείριση του Ανθρώπινου Δυναμικού.

Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να σας ενημερώσω ότι προγραμματίζεται μέσα στο 2022 η εφαρμογή του συστήματος ERP στις μεγαλύτερες Διπλωματικές Αποστολές της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως των Βρυξελλών, της Αθήνας, του Λονδίνου, του Παρισιού, του Βερολίνου κλπ., έτσι ώστε να επιτύχουμε την παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης σε πραγματικό χρόνο, στις Πρεσβείες μας στο εξωτερικό.

Ένα παράδειγμα που χρησιμοποιώ συχνά και είναι χαρακτηριστικό για να γίνει κατανοητό πόσο χρήσιμο θα είναι το νέο αυτοματοποιημένο

σύστημα είναι το ότι οι αρμόδιοι λειτουργοί θα μπορούν, με το πάτημα ενός κουμπιού, να εντοπίζουν ποιοι λειτουργοί στο Δημόσιο γνωρίζουν την κινέζικη γλώσσα, για παράδειγμα. Αυτή η εργασία γίνεται χειροκίνητα στο παρόν στάδιο, είναι χρονοβόρα και δεν είναι πάντα αξιόπιστη.

Λειτουργία των Διευθύνσεων Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης (finance functions) σε κάθε Υπουργείο

Η μη ύπαρξη συστήματος χρηματοοικονομικής διαχείρισης σε επίπεδο Υπουργείων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Δημοκρατίας, οδήγησε τη διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας στην εφαρμογή ενός σχεδιασμού για την εγκαθίδρυση της παροχής ολοκληρωμένων λογιστικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (finance functions) με καλές πρακτικές δημόσιου τομέα άλλων χωρών ή/ και του ιδιωτικού τομέα.

Ως αποτέλεσμα της επισκόπησης και αξιολόγησης των αρμοδιοτήτων, δραστηριοτήτων και διαδικασιών του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, ενισχύεται η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών λογιστικής και χρηματοοικονομικής διαχείρισης που παρέχονται στα Υπουργεία. Η ολική μετάβαση και εύρυθμη λειτουργία των αναβαθμισμένων υπηρεσιών που παρέχονται στα Υπουργεία άρχισε να εφαρμόζεται μέσα στο 2018.

Η αποτελεσματική λειτουργία των Διευθύνσεων Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης στα Υπουργεία, με τη συμβολή των Προϊσταμένων τους (με ρόλο αντίστοιχο του Chief Financial Officer (CFO)), οι οποίοι θα είναι υπεύθυνοι για την παροχή ολοκληρωμένων

λογιστικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (finance functions) προς τους διευθυντές, παράλληλα με την υποστήριξη και καθοδήγηση του προσωπικού που στελεχώνει τις Διευθύνσεις αυτές από τα κεντρικά γραφεία του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, θα ενισχύσει μεσοπρόθεσμα την ποιότητα της χρηματοοικονομικής διαχείρισης στα Υπουργεία.

Διαχείριση της αλλαγής (change management)

Το πρόγραμμα του εκσυγχρονισμού της χρηματοοικονομικής διαχείρισης του κράτους αποτελεί μια πρωτοβουλία του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ικανότητας του κράτους να ασκεί χρηματοοικονομική διαχείριση.

Στόχος του προγράμματος είναι να ενισχύσει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων μέσω της παροχής σχετικής, ολοκληρωμένης, αξιόπιστης και έγκαιρης πληροφόρησης τόσο προς τους λήπτες των αποφάσεων αλλά και προς τους πολίτες, προάγοντας την υπευθυνότητα και διαφάνεια και αυξάνοντας την αποδοτικότητα της κρατικής μηχανής. Αυτό θα επιτευχθεί με την ολοκλήρωση των τριών επιμέρους έργων που έχουν περιγραφεί πιο πάνω.

Τα εν λόγω έργα βρίσκονται σε φάση υλοποίησης και αποσκοπούν στη βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης (πιο ολοκληρωμένη, σχετική, έγκαιρη, έγκυρη), στην ενίσχυση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας, αποδοτικότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας του Κράτους.

Καταληκτικά Σχόλια

Με την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων αναμένεται να επέλθει σημαντική υποστήριξη στο ρόλο που διαδραματίζουν τα κέντρα λήψης αποφάσεων, η διεύθυνση και το προσωπικό της δημόσιας υπηρεσίας, προς όφελος των ληπτών χρηματοοικονομικής και άλλης πληροφόρησης (δανειστές, οίκους αξιολόγησης, διεθνείς οργανισμούς κλπ), και ιδιαίτερα του πολίτη. Συγκεκριμένα, θα επεκταθούν οι υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαχείρισης στο δημόσιο τομέα, θα υποβοηθηθούν οι οριζόντιες μεταρρυθμίσεις της Κυβέρνησης, θα βελτιωθεί η διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, θα απλοποιηθούν και αυτοματοποιηθούν οι διαδικασίες, για καλύτερη οργάνωση στη δημόσια υπηρεσία, θα μειωθεί η γραφειοκρατία, θα αυξηθεί η παραγωγικότητα, θα αξιοποιηθεί αποτελεσματικότερα η πληροφόρηση στα Υπουργεία για την καλύτερη λήψη σημαντικών αποφάσεων κλπ. Συνεπώς, αναμένεται να ενισχυθεί η διαφάνεια και να βελτιωθεί η εξυπηρέτηση του πολίτη.

Τελειώνοντας, είμαι σίγουρη ότι η αγαστή συνεργασία μας θα συνεχιστεί και ενδυναμωθεί, με κοινό μας στόχο τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους νόμους και κανονισμούς που διέπουν τη χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση της Δημοκρατίας, περιλαμβανομένων ασφαλώς και των Διπλωματικών Αποστολών.

Η υποστήριξη που σας παρέχεται τόσο από τον Προϊστάμενο και το προσωπικό της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Εξωτερικών όσο και από μένα, προσωπικά, αλλά και ολόκληρο το προσωπικό των κεντρικών μας γραφείων, είναι δεδομένη.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και σας εύχομαι κάθε επιτυχία στην αποστολή που υπηρετείτε και το πολύτιμο έργο που προσφέρετε, υπερασπίζοντας τα συμφέροντα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό.

Ρέα Γεωργίου

Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας

Λευκωσία, 30 Ιουλίου 2019